

Wie (her)kent ze nog? Opening Hucht

De officiële opening van de Hucht kreeg in 1976 maar weinig aandacht van de pers. Er zijn daarvan ook bijna geen foto's in ons archief. Gelukkig hebben we wel wat filmbeelden waar we wat foto's uit konden knippen.

Bij dit plaatje is een deel van de rij voor de receptie afgebeeld. Vooraan zien we Peter (Janszoon) Gremmen met zijn zoontje Jan, achteraan Gerrie van Wichem. Daartussen o.a. Astrid Zomerschoe. Wie helpt ons aan meer namen en misschien ook foto's van deze opening?

Bij Tontjes

Helaas hebben we geen reacties gehad op onze foto Bij Tontjes die in de vorige uitgave van onze nieuwsbrief stond. We bewaren hem in ons archief bij de rest van de spullen over Tontjes.

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

p/a Greffelingsestraat 23
6626 AN ALPHEN (Gld)

Elke donderdagavond in de Hucht
van 20.00 tot 22.00 uur

RegioBank NL45RBRB0918497752
KvK nr. 11069033

Ben van Dijk tel. 56 1942
Adrie van Hoogstraten tel. 56 2425
Johan de Jong tel. 56 1557

email: wham@alphenaandemaas.com
www.alphenaandemaas.com

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

Nieuwsbrief

september 2022, nr. 157

Een zeer oude eerste steen in een vernieuwd dorps huis

Wie in Alphen binnenkomt in het vernieuwde dorps huis zal meteen in de hal aan de linkerkant een ingemetselde eerste steen zien. Zonder verklaring is het vreemd om deze gedenksteen, die honderdvijfenzestig jaar geleden is gelegd, op deze plaats aan te treffen. Maar bij deze steen hoort wel een bijzondere geschiedenis en het is daarom wel mooi dat hij zo'n fraaie plek heeft gekregen.

Deze steen is de "eerste steen" van de school die tot 1974 bijna 120 jaar op deze plek heeft gestaan. Tegelijk met de school werd in 1857 het huis ernaast als woning voor het schoolhoofd gebouwd.

De gemeente Appeltern, waar Alphen vroeger bij hoorde, bouwde eerder, in 1839, een openbare school met onderwijzerswoning dicht bij de kerk. In die tijd waren de onderwijzers nog tevens koster van de protestantse kerk. Maar deze gebouwen kwamen daardoor dus te staan op grond van de protestantse kerk!

Tien jaar later kwamen de problemen. Minister Thorbecke benadrukte in de grondwet van 1848 de vrijheid van onderwijs. En in Alphen, waar in die tijd zo'n 500 katholieken en maar 50 protestanten wonen, mocht voortaan bij de aanstelling van een nieuwe onderwijzer gelet worden op de "Godsdienstige gezindheid der ingezetenen".

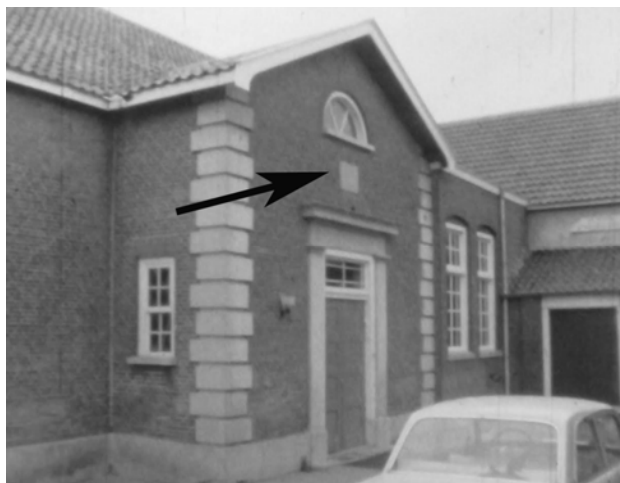
Toen in 1852 een vacature kwam vonden de katholieken in Alphen dat er een katholieke onderwijzer benoemd moest worden. De protestantse inwoners, die meestal meer geletterd waren, wilden echter weer een protestantse onderwijzer, die tevens koster en voorzanger was bij hun kerkdiensten. En bovendien gaven ze aan dat zij de eigenaar waren van de school, want die stond immers op hun grond! Het gemeentebestuur was "des duivels"! De school en het onderwijzershuis waren immers met gemeentegeld betaald!

De gemeente probeert de strijd om het eigendomsrecht via een rechtszaak bij de Arrondissementsrechtbank in Nijmegen en later nog een hoger beroep in 1855 te winnen. Ondertussen wordt de school en het onderwijzershuis door het gemeentebestuur opgeëist. Maar door de uitspraak van de rechter in december raken ze de gebouwen kwijt en moeten bovendien de proceskosten (f 455,88) betalen!

De protestanten hebben ondertussen in november 1852 een bijzondere school opgericht. Zij hebben zelf een (protestantse) onderwijzer aangesteld die in het schoolhuis blijft wonen, ondanks de dreiging van een deurwaarder. De katholieke onderwijzer Kuijpers, die in augustus 1852 is benoemd, krijgt daarom op een ander adres onderdak en daarvoor een vergoeding van de gemeente. In 1855 moet hij nu toch ook het schoolgebouw ontruimen en verder voor zijn lessen gebruik maken van twee kamers in het woonhuis van de weduwe Cornelis Steenbruggen aan de Molendijk in Alphen. Er moet nu dus grond worden gezocht en aangekocht voor het bouwen van een nieuwe openbare school.

Soortgelijke problemen speelden zich tegelijkertijd ook af in Appeltern. Daarom werd als kostenbesparing voor beide scholen gebruik gemaakt van één bestek. De school en het onderwijzershuis werden in Alphen voor ruim f 10.000 gebouwd aan de Schoolstraat, waar nu dorpshuis De Hucht staat. In Appeltern kwamen deze gebouwen buiten de dorpskern aan de Maasdijk (bij nr. 48) omdat deze school ook bedoeld was voor de kinderen die in de buurtschap De Blauwe Sluis woonden.

Voor beide scholen is de eerste steen gelegd door burgemeester Van Hasselt op 4 juni 1857. Deze gedenksteen was in de school in Alphen ingemetseld boven de deur bij de kleine speelplaats tussen het schoolhuis en de school. In Appeltern werd deze steen enkele jaren geleden teruggevonden in de kelder toen de school De Kleine Kern werd verlaten. Aanvankelijk dacht men dat dit de steen van de school in Alphen was. Nu heeft deze steen een mooie plaats gekregen in een monumentje dat is aangebracht op de plaats waar deze school in 1857 werd gebouwd.

Bij de pijl de eerste steen, boven de voordeur aan de kleine speelplaats aan de Schoolstraat.

De Hucht (deel 1)

In november 1970 werd in Alphen de nieuwe school geopend. Dit gebouw, met 8 klaslokalen en een gemeenschappelijke ruimte heeft geen gymzaal. Hierbij was men er van uit gegaan dat er in een nieuw dorpshuis, wat later gebouwd zou kunnen worden, een gymzaal zou komen die ook door de inwoners voor sport- en andere activiteiten gebruikt zou kunnen worden.

Er wordt een stichting opgericht en die krijgt in 1974 de oude school overgedragen zodat na sloop op die plek het nieuwe dorpshuis kan worden gebouwd. Het R.K. Kerkbestuur schenkt de grond. Een bliksemactie levert in dat jaar 12.000 gulden op. De plannen lopen in het jaar daarna nog wat vertraging op omdat de Welstandscommissie vindt dat het nieuwe dorpshuis niet past in de karakteristieke omgeving waar het gepland is tussen de oude katholieke kerk en pastorie, de protestantse kerk en enkele woningen in de Schoolstraat.

In de tweede helft van 1976 wordt gestart met de bouw. Er wordt aan de inwoners gevraagd wat een goede naam voor dit gebouw zou kunnen zijn. Trudy en Henk van den Boogaard bedenken de naam De Hucht, een oude benaming voor het hogere deel van Alphen waar dit gebouw staat.

Op 16 oktober 1976 vindt de officiële opening plaats, waarbij Trudy en Henk, samen met burgemeester De Smeth van Deurne de ballonnen wegdraaien die de steen met de naam verbergen.

Al ruim een jaar later (12 januari 1977) verwoest een brand een aantal ruimten in dit gebouw, waardoor verenigingen weer tijdelijk hun heil moeten zoeken op andere plaatsen in het dorp. De 50+ seniorenvereniging EDO krijgt onderdak in en ruimte aan de Lindenlaan 15 bij Bert de Leeuw, de muziekvereniging kan repeteren in het achterhuis van de fam. Van Schendel aan de Kerkdijk 4. De herbouw gaat snel en een half jaar later kunnen de verenigingen en schooljeugd weer terecht in het dorpshuis.

(wordt vervolgd)